

КОЛОКВИЈУМ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОФ, ОЕ, ОС, ИР)

13. април 2019.

Напомене. Колоквијум траје 150 минута и ради се самостално. Није дозвољено напуштање сале 90 минута од почетка колоквијума. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају предати. Дозвољена је и употреба непрограмабилних калкулатора. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, уцртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

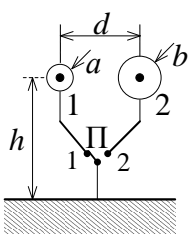
Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)					Укупно поена	
Индекс година/број	Презиме и име					
/						
ПИТАЊА				ЗАДАЦИ		
1	2	3	4	1	2	

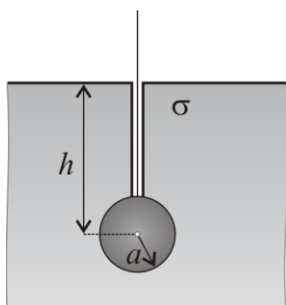
ПИТАЊА

1. Полазећи од диференцијалних једначина за електростатичко поље у вакууму, у домену у чијој је свакој тачки позната густина запреминског наелектрисања ρ и диференцијалне везе између вектора јачине електричног поља и електричног скалар-потенцијала, извести Поасонову једначину.

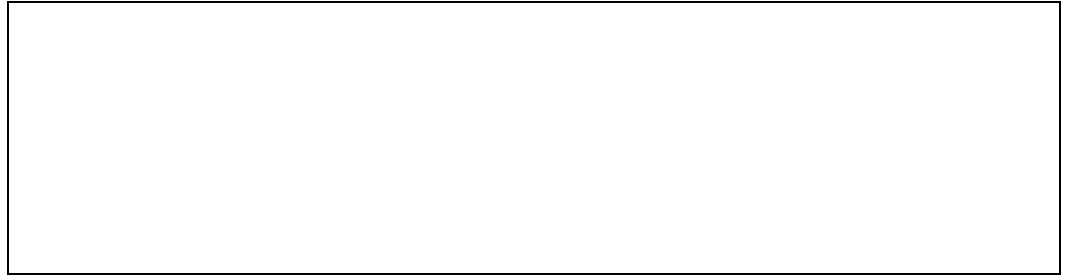
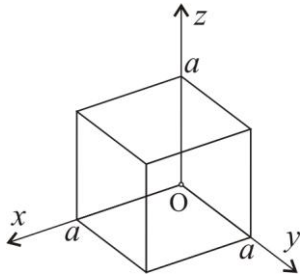
2. Два веома дугачка паралелна танка жичана проводника, кружног попречног пресека полупречника a и b , постављена су у ваздуху изнад проводне равни, на висини h и међусобном растојању d , као на слици. У стационарном стању када је преклопник Π у положају 1, позната је густина подужног наелектрисања проводника 2, Q' . Одредити густину подужног наелектрисања проводника 2, након пребацивања преклопника у положај 2 и успостављања новог стационарног стања.

3. Извести израз за отпорност уземљења савршено проводног сферног уземљивача, полупречника a , укопаног у линеарну хомогену земљу, специфичне проводности σ , тако да му је центар на дубини h ($h \gg a$).

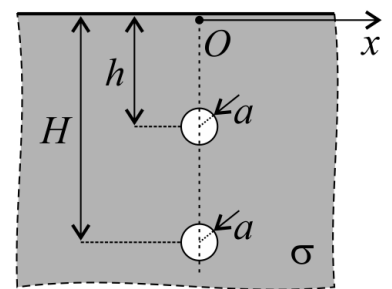

4. У коцки од феромагнетика дужине стране a , приказаној на слици, познат је вектор магнетизације $\mathbf{M} = M_0 \frac{(a-x)z}{a^2} \mathbf{i}_y$, где је M_0 константа. Коцка се налази у ваздуху. Одредити расподелу Амперових струја коцке.

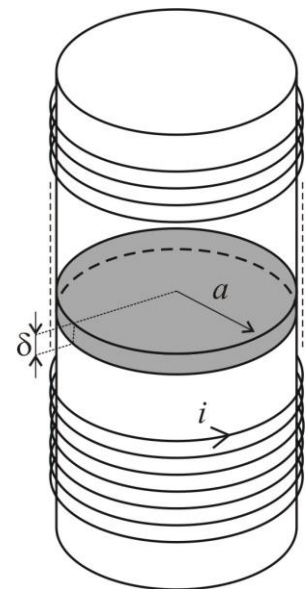

ЗАДАЦИ

1. Танак бакарни двожицни вод укупан је испод равне површи земље специфичне проводности $\sigma = 0,02 \text{ S/m}$. Полупречник попречног пресека проводника је $a = 3 \text{ mm}$. Проводници су постављени вертикално, тако да су осе проводника на растојањима $h = 0,5 \text{ m}$ и $H = 2,5 \text{ m}$ од површи земље, као на слици. (а) Израчунати подужну одводност вода. (б) Одредити израз за интензитет тангенцијалне компоненте вектора јачине електричног поља непосредно испод површи земље, $|\mathbf{E}_{\text{tang}}(x)|$, ако је познат напон између проводника вода, U . Сматрати да су проводници вода савршени. (в) Израчунати максимални интензитет поља из претходне тачке за $U = 200 \text{ V}$.

2. На средини веома дугачког соленоида, кружног попречног пресека полупречника a и подужне густине завојака N' , постављен је, као на слици, танак кружни проводни диск, полупречника a и дебљине δ ($\delta \ll a$), начињен од линеарног хомогеног материјала специфичне проводности σ и пермеабилности μ_0 . Средина је ваздух, а у завојцима соленоида постоји споропроменљива простопериодична струја, ефективне вредности I и учестаности f . (а) Полазећи од израза за магнетски вектор-потенцијал, показати како изгледају линије вектора јачине индукованог електричног поља у соленоиду. (б) Полазећи од претходног резултата, одредити израз за тренутни вектор јачине индукованог електричног поља у соленоиду. (в) Занемарујући магнетско поље струја индукованих у диску, одредити израз за средњу снагу Џулових губитака у диску. (г) Одредити израз за тренутни вектор магнетске индукције, у центру диска, који потиче од струја индукованих у диску. Усвојити почетну фазу струје кроз завојке.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА КОЛОКВИЈУМА ИЗ
ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОФ, ОЕ, ОС, ИР), ОДРЖАНОГ 13. АПРИЛА 2019.
ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. $\Delta V = -\frac{\rho}{\epsilon_0}$.

2. $Q_2' = \frac{a_{12}^2}{a_{11}a_{22}} Q'$, где је $a_{11} = \frac{1}{2\pi\epsilon_0} \ln \frac{2h}{a}$, $a_{22} = \frac{1}{2\pi\epsilon_0} \ln \frac{2h}{b}$, $a_{12} = a_{21} = \frac{1}{2\pi\epsilon_0} \ln \frac{\sqrt{4h^2 + d^2}}{d}$.

3. $R_{uz} \approx \frac{1}{4\pi\sigma a}$.

4. Запреминске Амперове струје су $\mathbf{J}_A = -\frac{M_0}{a^2}((a-x)\mathbf{i}_x + z\mathbf{i}_z)$, а површинске Амперове струје постоје само на две стране коцке, $\mathbf{J}_{sA}(x=0) = M_0 \frac{z}{a} \mathbf{i}_z$ и $\mathbf{J}_{sA}(z=a) = M_0 \frac{a-x}{a} \mathbf{i}_x$.

ЗАДАЦИ

1. (а) $G' = \frac{2\pi\sigma}{\ln \frac{(H^2 - h^2)^2}{4a^2 hH}} \approx 9,245 \frac{\text{mS}}{\text{m}}$, (б) $|\mathbf{E}_{\text{tang}}(x)| = \frac{G'U}{\pi\sigma} \left| \frac{x}{x^2 + h^2} - \frac{x}{x^2 + H^2} \right|$, (в) $|\mathbf{E}_{\text{tang}}(x)|_{\text{max}} \approx 27,235 \frac{\text{V}}{\text{m}}$.

2. (а) $\mathbf{E}_{\text{ind}} = E_{\text{ind}}(r)\mathbf{i}_\phi$ у цилиндричном координатном систему чија је z -оса на оси соленоида. (б) $\mathbf{E}_{\text{ind}} = -\frac{1}{2}\mu_0 N' \frac{\partial i}{\partial t} r \mathbf{i}_\phi$.

(в) $P_J = \frac{\pi^3 \delta \sigma f^2 \mu_0^2 N'^2 a^4 I^2}{2}$. (г) $\mathbf{B} = \frac{\sqrt{2}}{2} \pi f \sigma \mu_0^2 N' a \delta I \sin(2\pi f t) \mathbf{i}_z$.

- РЕЗУЛТАТИ КОЛОКВИЈУМА ЋЕ БИТИ ОБЈАВЉЕНИ ДО 23. АПРИЛА У 14:00 ЧАСОВА.
- УВИД У ЗАДАТКЕ (У СОБИ 63) ЈЕ 23. АПРИЛА ОД 17:00 ДО 17:30 ЧАСОВА.

Са предмета Електромагнетика